

Билінська О. Б.
здобувач
Університету банківської справи

Bylinska O. B.
Post-graduate
State Higher Educational Institution "Banking University"

ФУНКЦІЇ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ

FUNCTIONS OF THE DEPOSIT GUARANTEE SYSTEM

Анотація. У статті розглядаються основні функції систем гарантування вкладів, які залежно від типу системи гарантування вкладів можуть доповнюватися заходами відповідного органу, що відповідає за наглядові функції фінансових інститутів гарантування вкладів, для підтримки функціонування проблемних банків. Відображено аналіз основних типів систем гарантування вкладів залежно від рівня нормативно-правового регулювання. Проведено аналіз переваг та недоліків кожного типу системи гарантування вкладів. Розглянуто системи гарантування вкладів залежно від тих цілей, які переслідує держава (або самі банки), вводячи в банківську систему інститут гарантування вкладів. Існування системи страхового захисту вкладів перешкоджає глобальному відтоку вкладів населення, якщо на ринок надходить критична новина про труднощі деяких комерційних банків. Система гарантування вкладів повинна забезпечити не тільки довіру людей до банківської системи країни, але й економіку держави стійкими інвестиціями.

Ключові слова: ринкова дисципліна, моральний ризик, функції страхування, типи страхування вкладів, страхування вкладів, економіка.

Вступ та постановка проблеми. У розробленні концепції системи обов'язкового страхування вкладів одне з основних питань полягає у визначенні правового статусу, повноважень, компетенції та функцій спеціальної організації з управління системою обов'язкового страхування вкладів. Цілі і завдання функціонування системи страхування вкладів припускають особливі вимоги, що пред'являються до такої організації. Міжнародний досвід свідчить, що система страхування вкладів повинна мати публічно-правовий статус. Саме тому одним із найбільш спірних питань, що виникають у функціонуванні системи страхування вкладів, є визначення функцій і повноважень системи страхування вкладів щодо банків-учасників. Деякі страховики вкладів мають більш широкі функції, у тому числі і нагляд за фінансовими інститутами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням основних функцій ефективних систем страхування вкладів займаються провідні вітчизняні та закордонні вчені-економісти, такі як Н. Кротов, Т. Смовженко, С. Трунін, В. Огієнко, І. Серветник, О. Лаврушина, Ю. Соколова, П. Мартиненко, С. Бенджамін та інші.

Метою роботи є вдосконалення системи страхування депозитів через функції систем страхування вкладів, які передбачатимуть широкі повноваження із застосування санкцій щодо банків під час нагляду за ними. Методологічною основою дослідження стали різні підходи до фінансування, що застосовуються страховиками депозитів, адже статус організації з управління системою страхування вкладів залежить від того, яким чином здійснюється фінансування виплат вкладникам у разі настання банкрутства банку, що входить у систему страхування вкладів.

Результати дослідження. Сьогодні система захисту банківських вкладів існує у понад ста країнах і являється складовою частиною банківської системи. Особливо варто підкреслити використовувану термінологію щодо захисту вкладів – «гарантування» і «страхування». У деяких країнах визнано, що термін «страхування» є занадто вузьким і формальним (підпорядкований встановленим критеріям і умовам страхування).

Система страхування вкладів – це заходи, які спрямовуються на захист вкладів та в подальшому є гарантією повернення вкладів у разі банкрутства банку частково або в повному обсязі.

Захистити інтереси вкладників можна не тільки шляхом формального страхування, але і шляхом державного гарантування повернення вкладів (за якого ініціатива, критерії та умови гарантування вкладів залежать від політичного рішення влади). Наприклад, у Великій Британії законодавчо був застосований термін «захист», а фінансовий орган, що забезпечує захист вкладів, називається «Фонд захисту вкладів». У документах Європейського союзу на цю тему (зокрема, в директиві Європейського парламенту від 30.05.1994 р. про системи гарантування вкладів) використовується термін «гарантування». У Німеччині вживається слово «sicherung», що перекладається як «гарантування» або «забезпечення». У Сполучених Штатах Америки з самого початку здійснення державних заходів щодо захисту вкладників (з 1933 року) був прийнятий термін «страхування», оскільки введена система мала багато формальних елементів, перенесених зі страхової сфери (формування страхового фонду, настання страхового випадку тощо). З того часу термінологія не змінювалася, хоча набір заходів, що застосовуються Федеральною корпорацією зі страхування депозитів, не вичерпується винятково виплатою страхових відшкодувань. В Україні прийнятним виявилось застосування механізму гарантування.

Система страхування вкладів реалізує свій вплив на розвиток банківської системи зокрема і економіки загалом за допомогою виконання трьох основних своїх функцій:

- соціальної;
- економічної;
- юридичної.

Функція соціального захисту вкладників досягається шляхом встановлення максимальної суми застрахованого (гарантованого) вкладу. У захисті шляхом дискреційних (прийнятих на розсуд уряду) заходів перелік застрахованих (гарантованих) вкладів може бути ширшим, але і в

цьому разі пріоритет віддається малим вкладникам, хоча поняття «малого вкладника» є різним для країн різного рівня розвитку.

Пріоритет малих вкладів і виключення як об'єктів страхування великих рахунків, які мають у банках корпорації, визначаються низкою взаємопов'язаних факторів і цілей:

- захист малих вкладників, вклади яких становлять значну частину національних заощаджень, має особливе значення для забезпечення високої або хоча би прийнятної для загальнонаціональної норми накопичення і підтримки соціальної стабільності;

- численність малих вкладників може створити особливо критичну ситуацію в банківських кризах, напруженість у разі масового вилучення вкладів і спровокувати соціальне невдоволення, з яким важко буде впоратися;

- необ'єктивність і недостатність інформації особливо позначається на поведінці малих вкладників, оскільки вони за визначенням не можуть мати повної інформації і діяти з достатнім ступенем раціональності;

- захист вкладників зазвичай вимагає значних фінансових ресурсів, найчастіше це витрати бюджетних коштів, що змушує державу обмежувати розміри застрахованих (гарантованих) вкладів, а для повнішого охоплення вкладів необхідне збільшення внесків банків у фонд страхування (гарантування).

Економічна функція системи страхування вкладів полягає у підтримці прийнятної рівня ризиків як для вкладників, так і для банківської системи, створення умов для повноцінної конкуренції.

У перехідний період банківські вкладники особливо схильні до трьох типів ризиків, які можна охарактеризувати як кредитний, інфляційний і політичний.

Кредитний ризик властивий вкладу, як і кожному незабезпеченому кредиту. Це ризики банкрутства банку і різних варіантів відмови або затримки виплати вкладів. Вони принципово не можуть бути усунені в будь-якій банківській системі, але можуть бути істотно зменшені за ефективно банківської системи і державного регулювання.

Інфляційний ризик пов'язаний зі знеціненням вкладених грошей, які не покриваються відсотком закладами. Навіть при повній ринковій свободі встановлення процентних ставок малі вкладники зазвичай не в змозі отримати відсоток, що перевищує фактичний темп зростання цін. Негативний реальний відсоток за інфляції для таких вкладників – швидше правило, ніж виняток. У період ринкових перетворень саме цей фактор частково був більший у країнах Східної Європи і в більшості республік колишнього Радянського Союзу, що ставить його в число пріоритетних проблем, які підлягають вирішенню для створення умов забезпечення стабільності внутрішніх заощаджень.

Політичний ризик пов'язаний з можливістю прийняття державою обмежувальних або конфіскаційних заходів щодо вкладників. Наприклад, коли на початку дев'яностих років минулого століття після припинення діяльності радянського Ощадбанку і створення Ощадбанку України, якому перейшли всі вклади населення України, грошові кошти вкладників були заморожені, і тільки через 20 років почали частково проводити виплати окремим категоріям громадян, та й то з істотними обмеженнями. З іншого боку, посилюються конкурентні позиції приватних банків порівняно з державними, де гарантії збереження заощаджень спочатку визначаються участю в їхньому капіталі держави. Посилення конкуренції в банківській сфері сприяє розвитку нових банківських продуктів і технологій банківського обслуговування, що сприятливо позначається на розвитку економіки загалом.

Юридична функція системи захисту вкладів заснована на правовому захисті їхніх економічних прав, який є законодавчо оформленим.

Створення систем страхування вкладів дає можливість істотного збільшення пасивів комерційних банків. При цьому перевагою для населення є можливість безбоязно інвестувати гроші в банки і отримувати відповідний дохід. Перевагою для економіки країни є збільшення обсягів банківських кредитів та інвестицій.

Крім того, залежно від типу системи страхування вкладів перераховані вище функції щодо захисту вкладників шляхом гарантування повернення їхніх заощаджень можуть доповнюватися заходами відповідного органу з підтримки функціонування проблемних банків. Це сприяє збереженню можливостей банку щодо виконання ним своїх зобов'язань перед вкладниками, забезпечує економію державних коштів, призначених для розрахунків із вкладниками збанкрутілих банків, підвищує довіру до банківської системи загалом.

Водночас система державного страхування вкладів та механізми соціально-економічного захисту вкладників можуть сприяти тому, що поведінка як банків, так і їхніх вкладників стає менш відповідальною, таким чином і виникає послаблення ринкової дисципліни. Це явище отримало назву «морального ризику». Ефективна ринкова дисципліна передбачає, що вкладник, контролюючи фінансовий стан кредитної організації, буде вимагати більш високу процентну ставку по депозитах (тобто премію за ризик) або взагалі відкличе депозит із банку, який проводить надмірно ризиковану політику. У першій ситуації функціонує ціновий механізм ринкової дисципліни, а в другій – кількісний. Крім того, ринкова дисципліна впливає на кредитні організації через механізм структурних зрушень, який змінює структуру ресурсної бази банку у разі зниження його стійкості. Так, для довгострокового інвестування коштів вкладники обирають надійніші банки, а короткострокові вклади та депозити до запитання можуть бути розміщені і в менш надійних кредитних організаціях.

В умовах асиметрії інформації і у функціонуванні систем страхування депозитів може спостерігатися послаблення уваги вкладників до фінансового стану кредитних організацій, оскільки повернення коштів їм гарантоване.

Тому основні зусилля регуляторів спрямовані на підтримку ринкової дисципліни та збереження на ринку достатньої кількості агентів, що мають можливість і стимул контролювати поведінку банків. Із цією метою встановлюються спеціальні правила й умови страхування вкладів.

У зв'язку з цим необхідні додаткові обмеження, що дають змогу нейтралізувати або хоча би зменшити негативні наслідки функціонування системи страхування.

Класифікувати системи страхування вкладів можна за різними ознаками. Залежності від рівня нормативно-правового регулювання розрізняють два принципово різних типи цих систем.

Перший тип – це некодифікована система, коли держава є гарантом банківської системи. У цьому разі досягається гнучкість та індивідуалізація форм і способів гарантування вкладів, проте відсутня єдність норм для гарантії закладами для кожного вкладника.

Перевага некодифікованої системи страхування полягає в тому, що великі і маленькі вкладники захищені рівною мірою, а державі не потрібно організовувати страховий фонд і керувати ним. Водночас некодифіковані системи породжують об'єктивні умови для корупції; рішення про санацію банку залежить від частки державної участі в цьому банку, проте недержавним

проблемним банкам, як правило, не надається фінансова допомога, а витрати несуть вкладники некодифікованих систем страхування.

Другий тип – кодифікована система, коли існує законодавчо описана система страхування. Визначення у правовому порядку умов і параметрів страхування банківських вкладів обмежує гнучкість взаємовідносин системи страхування вкладів із банками і їхніми клієнтами внаслідок високого рівня регламентування, але водночас дає можливість чітко зафіксувати процедури здійснення повернення вкладів у разі банкрутства банків у законодавчо визначених межах.

У кодифікованій системі процедури страхування в юридичному порядку зазвичай визначаються:

- типи інститутів, які беруть участь у системі страхування;
- види зобов'язань, які підлягають захисту;
- межі страхування (ліміти страхових внесків та страхових виплат);
- процедура страхових виплат;
- право управління фондом страхування вкладів;
- порядок фінансування фонду страхування вкладів;
- визначення моменту неплатоспроможності банку;
- процедура банкрутства банків.

Залежно від форми участі банків у системі страхування вкладів можна виділити системи з обов'язковою та з добровільною участю.

При цьому перший тип систем страхування поступово отримував все більше визнання.

Добровільний принцип страхування в Україні не становив інтересу. Основні аргументи на користь обов'язкової участі в системі захисту вкладів полягають у тому, що тільки такий підхід забезпечує розподіл ризиків по всій банківській системі і дає можливість уникнути небезпеки негативного відбору, коли страховим прикриттям користуються фінансово нестійкі банки. Стійкі ж банки утримуються від участі в системі, не бажаючи сплачувати чужі ризики.

Можна розділити системи страхування за такими ознаками, як:

- залежність величини страхових внесків від рівня ризикованості політики банку;
- склад видів вкладів, що входять до переліку застрахованих;
- рівень і диференціація страхових внесків; умови і порядок формування страхового фонду;
- склад функцій, які виконуються державними органами у справах захисту вкладів.

Більшість країн надають гарантії не по рахунках, а на одного вкладника. Зросла частка систем, які не надають страхового захисту міжбанківських вкладів.

Законодавство, що регулює систему страхування вкладів, найчастіше визначає умови, за яких інститут вважається неплатоспроможним, і зумовлює відповідну процедуру компенсації застрахованих вкладів. Наприклад, відповідно до Директиви Європейського Союзу 94/19/ЄС про системи страхування вкладів від 16.05.1994 р. інститут вважається неплатоспроможним, якщо він не повертає вкладу клієнту протягом 10 днів після пред'явлення вимоги. Обмеження страхування можуть встановлюватися за видом вкладу або за типом вкладника, або комплексно у поєднанні гарантій як для кожного типу вкладника, так і для кожного виду рахунку. Можливі варіанти збільшення встановлених лімітів, особливо якщо правила не визначають точно порядку страхування спільних рахунків і довірчих рахунків, керованих пенсійними фондами. Окремо виділяються ліміти для подружжя, яке володіє спільним вкладом.

У кожній країні окремо вирішується питання і про те, на які об'єкти поширюється страховий захист. Іншими словами, на які види банківських вкладів і на вклади яких осіб. У різних країнах під страхування підпадають:

- всі внески, крім міжбанківських депозитів;
- лише вклади в національній валюті;
- лише вклади в іноземній валюті;
- лише банки, які перебувають на території країни;
- лише на місцеві банки (тобто не поширюється на філії і представництва іноземних банків);
- лише філії та представництва іноземних банків, що діють на території країни, та ін.

Тобто в цьому питанні немає єдиного підходу, і кожна країна вибирає для себе найбільш економічно доцільний спосіб залежно від тих цілей, які переслідує держава (або самі банки), вводячи в свою банківську систему інститут страхування. Так, наприклад, якщо метою є залучення іноземного капіталу в економіку держави, то, отже, і привілейоване становище (в тому числі і у вигляді додаткових банківських гарантій) матимуть іноземні вкладники і представництва іноземних банків; і навпаки, якщо метою є залучення в економіку коштів, що знаходяться на руках у місцевого населення (як, наприклад, в Україні), то відповідно і перевага надаватиметься місцевим вкладникам і місцевим банкам. Але, звичайно, оптимальним способом є поєднання обох елементів, тому що для економіки будь-якої країни є важливими як матеріальні вливання ззовні, так і кошти, вже знаходяться у країні.

Інша справа, що з урахуванням специфіки економіки кожної країни значення одного елемента може бути меншим, ніж значення іншого. Наприклад, у Великій Британії та Франції страхуються тільки вклади в національній валюті і не страхуються вклади у відділеннях місцевих банків за кордоном, а в Німеччині страховий захист надається вкладам, зробленим як у національній валюті, так і в іноземній, крім того, страхуванню також підлягають вклади, зроблені в закордонних представництвах місцевих банків.

У кодифікованій системі можливі кілька форм організації фонду страхування вкладів:

- 1) фонд створюється, управляється і фінансується державою (в цьому разі виникає небезпека виникнення морального ризику, оскільки банки не поділяють витрати у разі банкрутств інших банків);
- 2) приватне управління зі схемою взаємного страхування без участі держави, тобто прихована державна гарантія;
- 3) фонди, спільно керовані представниками банків та державою, що фінансуються банками;
- 4) фонди, керовані громадськими корпораціями, що частково фінансуються банками.

Розрізняються і варіанти виконання наглядових функцій інститутів страхування вкладів:

- 1) система страхування вкладів, у якій функція нагляду закріплена за Центральним банком;
- 2) 2 функції нагляду покладені на незалежні органи (інститут страхування вкладів цих функцій не виконує), наприклад, Міністерство фінансів;
- 3) інститут страхування вкладів має широкі повноваження, включаючи виконання функцій регулювання, інспектування, виключення із членів корпорації;
- 4) інститут страхування вкладів тісно взаємодіє з органами банківського нагляду з метою обміну інформацією.

Що стосується першого типу системи страхування вкладів, у якій функція нагляду закріплена за Центральним банком, то сюди належать такі країни, як Аргентина,

Італія, Нідерланди, Білорусь, Греція, Чехія, Китай, Словаччина.

Прикладом другого типу системи страхування депозитів (вкладів), де функцію нагляду виконує орган, відповідальний за страхування вкладів (депозитів), є Федеральна корпорація зі страхування депозитів (ФКСД) США. ФКСД бере участь у здійсненні нагляду за залученням вкладів банками з метою дотримання принципів, які гарантують надійність і стійкість банківської системи загалом, а також норм законодавства. Подібний нагляд передбачає різні заходи – від моніторингу стану бухгалтерського обліку до контролю над дотриманням федерального законодавства, що встановлює норми кредитування.

ФКСД має право на ранніх стадіях фінансових проблем надавати допомогу банку шляхом викупу активів і надання позик для недопущення банкрутства у подальшому.

На ФКСД покладено і проведення ліквідаційних заходів у банках, позбавлених права залучати вклади. ФКСД має повний контроль над банком, що став неплатоспроможним, і має право змінювати керівництво, проводити реструктуризацію або шляхом об'єднання з іншим банком, або за рахунок передачі останньому активів і пасивів.

Третій тип – змішана ССВ, де наглядову функцію виконує організація, відповідальна за страхування вкладів спільно з Центральним банком (або іншим органом, який відповідає за нагляд комерційних банків, наприклад, Міністерство фінансів).

У Бельгії, Данії, Ісландії система страхування вкладів дає можливість надавати підтримку проблемним банкам для порятунку від банкрутства, наприклад, сприяння у продажу банку іншій фінансовій установі, надання коштів або втручання на превентивній основі.

В Іспанії існує три фонди страхування вкладів, і вони використовуються Національним банком для реалізації його законодавчо закріплених повноважень із підтримки платоспроможності кредитних організацій в разі настання фінансових труднощів і для забезпечення нормального функціонування банківської системи. Фонди діють як агенти Банку Іспанії у процесі реалізації заходів запобігання банкрутству і ліквідації кредитних інститутів. Сформована в цих країнах практика страхування вкладів показує, що страховики шляхом поєднання розглянутих функцій використовують принцип найменших витрат і користуються широким набором методик прогнозування банкрутств банків та врегулювання проблем неспроможних банків.

Четвертий тип системи страхування вкладів – у якому наглядова функція належить органу, відповідальному за нагляд комерційних банків.

У деяких країнах фондам страхування вкладів надана можливість придбання активів банків-членів і кредитування їх із метою зменшення витрат у разі злиття і зниження ризику банкрутства.

Залежно від типу фінансування страхування вкладів внески або збори можуть збиратися на базі як *ex-ante* (авансом), так і *ex-post* (по факту). Приймаючи рішення про те, яким чином здійснювати фінансування системи страхування депозитів, необхідно розглянути низку додаткових питань, таких як визначення розміру внесків у систему страхування депозитів, встановлення порядку їх перевірки та збору; а також розгляд доцільності; створення окремих фондів страхування депозитів для різних типів інститутів.

Величина страхових внесків банків дуже розрізняється у країнах світу. Вкладами є:

- 1) застраховані вклади;
- 2) сумарна кількість вкладів на одну особу;
- 3) окремі види зобов'язань або їх загальна сума;
- 4) активи, зважені з урахуванням ризикованості;
- 5) недіючі кредити або загальна сума кредитів.

Зазвичай премії залежно від активних статей балансу поєднуються зі внесками, пропорційними тим чи іншим видам зобов'язань. Така комбінація має на меті врахування ризикованості поведінки банку на ринку. Зокрема, у Сполучених Штатах Америки розрахунок величини страхових внесків здійснюється залежно від ступеня ризику, розміру капіталу та інших показників діяльності банку.

Залежно від завдань, які ставляться перед подібними системами, можна виділити три різновиди їх побудови. По-перше, систему страхування клієнтських вкладів, що діє відповідно до норм страхової діяльності. По-друге, систему гарантій, що володіє більшою гнучкістю у наборі заходів із оздоровлення банку. У першій ситуації у разі банкрутства банку вкладник отримує зі спеціального фонду певну суму в межах страхового покриття. У другій – можливі втрати вкладників не відшкодовуються, але робиться комплекс заходів із оздоровлення банку. По-третє, змішану систему, що містить у собі елементи двох вищезгаданих систем. У деяких країнах, наприклад Німеччині, використовується сукупність типів систем, що пояснюється неоднорідністю установ, що входять до складу кредитної системи. Захист інтересів вкладників здійснюється прямо і побічно. Особливий інтерес становить перший підхід, оскільки саме на його основі будуються рекомендації Міжнародного Валютного Фонду (МВФ).

Висновки. Головною внутрішньою функцією сучасної держави є функція захисту інтересів особистості і суспільства, яка у відносинах з банківським сектором реалізується шляхом здійснення державою комплексу заходів, що передбачають, зокрема, реформування і вдосконалення банківської системи. Одним із основних напрямів реформування та вдосконалення банківської системи державою і банківським співтовариством визнано забезпечення ефективного функціонування та вдосконалення системи обов'язкового гарантування вкладів фізичних осіб. Основним завданням є розвиток механізмів, що дають змогу забезпечити максимальний захист прав і законних інтересів громадян, у тому числі у відносинах із банківським сектором. Держава приділяє особливу увагу створенню стабільної, динамічної і конкурентоспроможної банківської системи й активно діє спільно з Міжнародним Валютним Фондом, Національним банком України, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб і банківськими фінансовими інститутами щодо посилення захисту прав вкладників і кредиторів банків.

Сьогодні у світі діють різноманітні системи страхування (гарантування) вкладів, створення яких сприяє зміцненню довіри фізичних та юридичних осіб до банківської системи країни, тим самим створюються сприятливі умови для розвитку банківської сфери загалом і надання банківських послуг населенню зокрема. В умовах світової фінансової кризи національні системи страхування вкладів підтверджують свою ефективність, забезпечуючи страховий захист коштів і стимулюючи їх залучення у банківську систему.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» № 4452-VI від 23.12.2012 / Верховна Рада України. – Офіц. Вид. – К. : Відомості Верховної Ради України, 2012, № 50, 564 с.
2. Банківська енциклопедія / С.Г. Арбузов, Ю.В. Колобов, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К. : ЦНД НБУ, Знання, 2011. – 504 с.
3. Директива Європейського союзу 94/19/ЄС про системи страхування вкладів від 16.05.1994 року (Directive 94/19 / ЄС of the European Parliament and of the Council of 16 May 1994 on deposit-guarantee schemes // Official Journal. L 135 , 31.05.1994. – Р. 5–14).
4. Козьменко, С.М. Реформа національної системи гарантування вкладів: ключові положення та перспективи розвитку / С. Козьменко, І. Школьник, Т. Савченко // Вісник Національного банку України. – 2012. – № 6. – С. 14–39.
5. Малік М. Захист заощаджень населення в банківській системі як напрям підвищення стабільності кредитних установ України / М. Малік, В. Харабара // Вісник КНУ ім. Шевченка. Сер.: Економіка. – 2010. – № 86–87. – С. 114.
6. Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems [Електронний ресурс]. – Електронні текстові дані (10709 байт) // International Association of Deposit Insurers. – [29 February, 2008]. – Режим доступу: http://www.iasi.org/docs/Core_Principles_final_29_Feb_08.pdf.
7. Cull R. The effect of deposit insurance on financial depth: a cross-country analysis / R. Cull // Washington: World Bank. – 1998. – 30 p.

Анотация. В статье рассматриваются основные функции систем гарантирования вкладов, которые в зависимости от типа системы гарантирования вкладов могут дополняться мерами соответствующего органа, который отвечает за надзорные функции финансовых институтов гарантирования вкладов, для поддержания функционирования проблемных банков. Отражен анализ основных типов систем гарантирования вкладов в зависимости от уровня нормативно-правового регулирования. Проведен анализ преимуществ и недостатков каждого типа системы гарантирования вкладов. Рассмотрены системы гарантирования вкладов в зависимости от тех целей, которые преследует государство (или сами банки), вводя в банковскую систему институт гарантирования вкладов. Существование системы страховой защиты вкладов препятствует глобальному оттоку вкладов населения, в случае если на рынок поступает критическая новость о трудностях некоторых коммерческих банков. Система гарантирования вкладов должна не только обеспечить доверие людей к банковской системе страны, но и обеспечить экономику государства устойчивыми инвестициями.

Ключевые слова: рыночная дисциплина, моральный риск, функции страхования, виды страхования вкладов, страхование вкладов, экономика.

Summary. The article deals with the basic functions of deposit guarantee, which, depending on the type of deposit guarantee measures may be supplemented by the relevant body responsible for the oversight functions of financial institutions deposit guarantee to support the operation of troubled banks. Shows the main types of deposit guarantee depending on the level of regulation. The analysis of the advantages and disadvantages of each type of deposit guarantee system. Considered deposit guarantee institution. The system of deposit insurance coverage hinders global outflow of deposits, in case the market goes critical news about the difficulties of some commercial banks. Deposit Insurance System should not only ensure people's trust in the banking system, but the state's economy and provide stable investments.

Key words: market discipline, moral hazard, insurance functions, types of deposit insurance, deposit insurance economics.